

Avkodningsstrategier och läslistor

Här ges exempel på hur progressionen kan se ut för att undervisa systematiskt i avkodningsstrategier utifrån läslistor. Systematiken och progressionen är i enlighet med Trädet Web. Läslistorna kan självklart göras om till läskort, memory, domino eller liknande. Det viktiga är att man följer progressionen och börjar med korta, enkla ord för att sedan övergå till att läsa allt längre ord.

Innan eleven startar träningen med att avkoda riktiga ord är det några saker som man måste säkerställa:

- 1 Eleven måste vara helt säker på kopplingen ljud–bokstav.
- 2 Eleven måste ha knäckt läskoden, det vill säga lärt sig att det går att ljuda ihop ljud till riktiga ord eller nonsensord.
- 3 Eleven måste ha läsriktningen klar för sig.

När eleven är ljudsäker genom en strukturerad undervisning utifrån phonics är det dags att undervisa i hållbara avkodningsstrategier som underlättar för arbetsminnet. Den första strategin som vi undervisar i är att eleven i stället för att ljuda ljud för ljud siktar på vokalen och drar ihop de två första ljuden och sedan lägger till det sista. Överdriv den långa vokalklangen och dra ut på vokalljudet inledningsvis.

Dessa avkodningsstrategier går att undervisa i på gruppnivå, men för många elever krävs att hen får sitta med en pedagog och läsa i kör för att verkligen förstå hur man gör. Till läslistorna kan man göra ett bildstöd så att eleven samtidigt får med sig betydelsen av ordet, vilket är extra viktigt för våra andraspråkselever.

Sikta på vokalen

bad ba – d

bok bo – k

hav ha – v

vas va – s

tid ti – d

lok lo – k

Widgitsymboler © Widgit Software Ltd. 2026, Symbolbruket www.symbolbruket.se

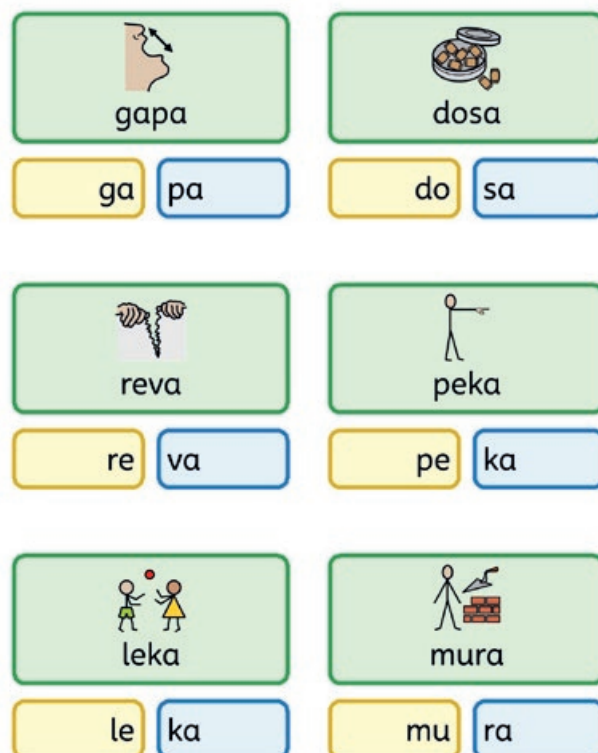
DELA UPP ORD MED FYRA BOKSTAVSLJUD I DELAR/STAVELSER/SJUNGBITAR

Om eleven har automatiserat kopplingen ljud–bokstav brukar inte denna strategi för avkodning vara så svår att förstå, men vi behöver visa hur det går till genom att göra övningen tillsammans. En del elever behöver sitta enskilt med lärare för att få härma och körläsa. Bildstöden här är gjorda i Widgit och det längst till höger skapade jag åt en elev som hade extra svårt att få grepp om denna avkodningsstrategi.

gapa ga – pa
dosa do – sa
reva re – va
peka pe – ka
leka le – ka
mura mu – ra

Sjungbitar

Widgitsymboler © Widgit Software Ltd. 2026, Symbolbruket www.symbolbruket.se

DELA UPP LÄNGRE ORD I DELAR/STAVELSER/SJUNGBITAR

Denna avkodningsstrategi fungerar även för ännu längre ord och är lika viktig för eleverna när de ska skriva för att få med alla ljud i ordet. Förklara för eleverna att lagkaptenerna i ett lag är vokalerna och de vill alltid ha en konsonant framför sig som en del i sitt lag, till exempel *lä-ser*, *vik-tig*.

liten li – ten
byter by-ter
solen so – len
våren vå – ren
sidan si – dan
samtal sam – tal

 liten	 samtal	 liten	 byter
 byter	 musik	li ten	by ter
 solen	 föret	solen	våren
 våren	 viktig	so len	vå ren
 sidan	 läser	sidan	samtal
		si dan	sam tal

Widgitsymboler © Widgit Software Ltd. 2026, Symbolbruket www.symbolbruket.se